

1793. 30 jan. Korte inspectie van de stad door generaal Dumouriez.

1 febr. Monge, minister van de Marine, legt embargo op alle Engelse, Pruisische, Oostenrijkse, Hollandse en Franse schepen.

4 febr. Cdt Piogé verzoekt de gemeenteraad het wapenschild van het Huis van Oostenrijk, o.a. van de gevel van het stadhuis, te verwijderen.

6 en 10 febr. Nieuwe gemeenteraadsleden aangesteld, met meer "civisme"

12 febr. Protestvergadering in het lokaal van de Binnenschippers (Sint-Franciscusstraat 30) : 15 leden van een voorlopige gemeenteraad worden aangesteld. Chaotische toestand in de stad. De stadskas is leeg.

Het militair hospitaal is overvol. De zieken worden ondergebracht in het klooster der Zwarte Zusters (op de zuidwestelijke hoek van Kerkstraat en Zwarte Nonnenstraat = Ooststraat). Een militair hospitaal wordt niet vermeld op het Reliëfplan op Pas.K.1 vinden we een "hôpital civil", niet ver van de Westpoort, tussen A. Buylstraat (toen : Weststraat), Sint-Sebastiaanstraat en Christinastraat. (1) ; een "infirmerie militaire" op de plaats van bovengenoemd Waals Kwartier en een "caserne hôpital" op het Hazegras.

18 febr. De Sint-Andreas- en Sint-Sebastiaansgilden moeten vaandels en kentekens inleveren.

24 febr. Cdt Piogé eist de sleutels van de Sinte-Catharinasluis en van de Blauwe Sluis die de watertoevoer naar de wallen regelden. (Van de eerste sluis geen aanduiding op het Reliëfplan - maar waarschijnlijk lag ze ongeveer op de plaats van het huidige stadhuis, dus aan de vroegere "derde bassin". De Blauwe Sluis bevond zich, volgens het Reliëfplan, ongeveer aan de noordoosthoek van het Mercatordok, bij de huidige nieuwe brug vóór het station, en bij de Sinte-Catharinakreek waarin tussen 1774 en 1783 drie vlotdokken werden aangelegd, nl. het Mercatordok, de jachthaven en de "derde bassin". Pas.K.2 geeft (een andere) Blauwe Sluis op aan het oostelijk uiteinde van de vroegere haven, nu ongeveer bij de hoek van de Spanjaard- en Capucijnenstraat. (2)

3 maart. Drie van de zeven gemeenteraadsleden keuren de aanhechting bij Frankrijk goed.

18 maart. Dumouriez, die voor België een zachtere behandeling nastreeft, wordt verslagen bij Neerwinden. Gecompromiteerd vlucht hij naar de Oostenrijkers.

(1) dat hospitaal was in 1770 gesticht door de Evangelische gezusters Reingoet uit Oostende. zie Pasquini, blz. 256.

(2) Op de kaart van Jac. Van Deventer van ca 1560, afgedrukt bij Edw. Vlietinck, Het Oude Oostende ... (1897), p. 146, staat nog een andere Blauwe Sluis op Westsluis. Ze was gelegen bij de hoek Leopold II laan Van Iseghemlaan, aan het noordelijke einde van de Havenvliet op Grote Vliet die dwars door het (latere) Leopoldpark liep en Sinte-Catharinakreek en haven verbond. Blauw moet wel een traditioneel attribuut voor een sluis geweest zijn want we hebben nog altijd een Blauwe Sluis op de Noord-Ede te Bredene.

25 maart. Opstootjes op de Grote Markt. De evacuatie van de bezetters wordt geëist. De Fransen vuren op de menigte.

30 maart. Vijf Engelse brikken komen ankeren vóór de haven en verhinderen de afvaart naar Duinkerke van 4 Franse schepen met munitie.

Tegen de middag vertrekt de Franse bezetting (2.000 man) door de Westpoort. Eis van de Franse kolonel : de vrijheidsboom moet intact blijven. Jan van Iseghem, oudste zoon van de ex-burgemeester, belet de vernieling ervan. 16 Franse dragonders (de achterhoede) komen terug om te controleren. Ze vertrekken dadelijk onder het lossen van pistoolschoten.

Op het bastion van het Platform (volg. het Reliëfplan) op het uiteinde van de Capucijnenstraat bij de huidige zeedijk wordt de Oostenrijkse vlag gehesen. Tegen 16 u varen de Engelse schepen binnen.

Het gepeupel begint de Franse voorraden te plunderen. De gilden (van Sint-Andreas en Sint-Sebastiaan) herstellen de orde.

De Franse consul vlucht, met stenen bekogeld.

4 april. Door de Brugse Poort (volgens Pas.K.1 ongeveer aan de de Smet de Naeyerbrug) komen 24 Oostenrijkse huzaren, aangevoerd door ridder de Wapenaere, de stad binnen. Hij komt in naam van keizer Frans II de stad in bezit nemen. De vrijheidsboom wordt verbrand, onder groot gejuich.

5 april. Aankomst van 60 Oostenrijkse huzaren en landing van Engelse troepen.

6 april. Het wapenschild met de Oostenrijkse dubbele arend, bedolven in het zand, weer op zijn plaats.

8 april. Plechtige ontvangst van de Oostenrijkse en Engelse troepen op de Grote Markt. Te Deum in de Sint-Pieterskerk.

9 april. 2 Engelse gregatten varen binnen.

Terugkeer uit Zeeland van baljuw Schottey, toegejuicht.

10 april. De vorige magistraten opnieuw aangesteld door de baljuw.

14 april. De gilden organiseren een volksfeest, met dans en kosteloze drank.

22 april. Landing van Engelse troepen uit 27 schepen. Er staan meer dan 1.000 paarden in de stallen. Grote drukte in de haven, ontscheping van oorlogsmateriaal.

3 mei. Zes uur 's Avonds, aankomst uit de richting Nieuwpoort van Engelse, Hollandse en Oostenrijkse troepen (ong. 3.000 man) - in wanorde - gevolgd door vluchtelingen met alarmerend bericht : de Fransen hebben Veurne veroverd.

+ steeds meer ontscheping van troepen en geschut. De stad is boordevol.

juni : De Prins van Oranje trekt door de stad, met 1.200 man, op weg naar Nieuwpoort.

16 juni. 72 Engelse schepen zetten 8.000 man aan wal. Ze trekken naar Nieuwpoort, Kortrijk, Doornik.

23 juni. Dumouriez, ongewenst in Engeland, ontscheept - wordt herkend en uitgejouwd. De Oostenrijkers beschermen hem. Hij vertrekt dadelijk door de Brugse poort.

+ Intussen worden Oostendse vissers gevangen door Duinkerke kapers. De Engelsen jagen op Duinkerke vissers.

Aug. De stad wordt flink in verdediging gebracht : kanonnen, bredere grachten, palissade.

begin sept. Nieuwe toevloed van vluchtelingen (soldaten en boeren). Het oude gouvernementsgebouw van de Kattestraat (=Vlaanderenstraat tussen A. Buylstraat en Langestraat), ligt vol Engelse en Oostenrijkse gekwetsten. (Dat gouvernementsgebouw of Ruwaertshuys - het woonhuis van de stadsgouverneur - geb. 1632-1633 en herbouwd 1725 - lag aan de zuidoostelijke hoek van Langestraat en Kattestraat (waar zich nu de Caravelle bevindt, rechtover de Clipper).

8 sept. Franse overwinning bij Hondschote.

30 sept. Graaf Metternich komt toe uit Brussel - begroet door de baljuw. Hij gaat de toestand in Nieuwpoort verkennen.

3 okt. De stad daagt 25.000 flor. bij voor de oorlogskas van de Oostenrijkse keizer.

13 okt. De Fransen staan voor Nieuwpoort. Het garnizoen aldaar, doorbreekt de dijken, bewerkt overstromingen (toen ook !) en drijft de Fransen terug.

Begin nov. Aftrekkende geallieerde troepen in onze stad.

4 nov. 2.000 man cavalerie ontscheept.

5 nov. Een Frans schip, geladen met keien, probeert de haven te versperren (nihil novi !). Het zinkt bij de ingang van de havengeul. De bemanning wordt gevangen genomen.

9 dec. 60 Engelse schepen verlaten onze haven. Ze nemen gekwetsten mee. Nieuwe gift van 30.000 folor. (na openbare inschrijving) voor de Oostenrijkse oorlogskas.

28 dec. De oude gilden door de keizer in hun rechten hersteld.

(vervolgt)

G. Billiet

REKORD ?

In een vorig nummer van de "Plate" heb ik het gehad over de Voetbalstraat die de kortstijdigste bestaande straatbenaming is geweest (176 dagen). Nu is bij opzoekingen volgend rekord ontdekt :

De woning gelegen tussen de Stedelijke Werkhuizen en de Stedelijke Bepplantingen heeft zeker het rekord van adresveranderingen.

Hier volgen deze ZONDER kommentaar :

	Gistelsesteenweg 6
1.6.1968	Mercatorlaan 6
26.11.68	Gistelsesteenweg 6
27.12.68	Mercatorlaan 6
23.10.72	Mercatorlaan 12
12.77	Kazernelaan 18

Dat maakt 6 adreswijzigingen met 2 x Gistelsesteenweg, 3 x Mercatorlaan en 1 x Kazernelaan.

S. Ippel

78/25